

Latvijas Atklātā lingvistikas olimpiāde 2017/2018, otrā kārtā, 2018. gada 24. martā.

Atcerieties!

Nepārrakstiet uzdevumu nosacījumus vai vāres! Lai ietaupītu Jūsu laiku, neapprakstiet soli pa solim risinājuma gaitu tur, kur ir prasīts paskaidrot Jūsu risinājumu. Tā vietā izklāstiet savus novērojumus.

Sliktāk: "Izpētot 17. un 23. teikumu, var pamanīt, ka abos izmanto priedēkli x- ..."

Labāk: "Valodā N ar priedēkli x- apzīmē daudzskaitli."

Pievērsiet uzmanību detaļām! Tām mēdz būt svarīga loma. Lai veicas!

1. uzdevums (20 punkti). Doti vārdi īru valodā¹ mūsdienu ortogrāfijā un to izruna vienkāršotā fonētiskajā pierakstā, kā arī to tulkojumi latviešu valodā.

	<i>ortogrāfija</i>	<i>izruna</i>	<i>tulkojums</i>
1.	súil	s ^v u:l ^{l̥}	acs
2.	m̄fle	m ^{l̥} i:l̥ ^{l̥} ə	tūkstotis
3.	meáin	m ^{l̥} a:m ^{l̥}	vidusdaļas
4.	gutaí	gut ^v i:	patskaņi
5.	l̄ofa	l̄i:f ^v ə	kārs
6.	Sasana	s ^v as ^v ən ^v ə	Anglija
7.	pr̄íosún	p ^{l̥} r̄i:s ^v u:m ^v	cietums
8.	aguisín	agəf̄i:m ^{l̥}	pievienošana
9.	báistiúil	b ^v a:ft̄u:l̄ ^{l̥}	lietains
10.	éadroime	əd ^v r̄vəm ^{l̥} ə	vieglums
11.	géar	je:r ^v	ass
12.	sé		viņš
13.	Seán		Jānis
14.	tirim		sauss
15.	bádóir		laivinieks
16.	tubaiste		posts
17.		p ^v o:g	skūpstis
18.		f̄u:l ^v	pastaiga
19.		p ^v os ^v t ^v	miets
20.		f̄i:r ^v u:l̄ ^{l̥}	virtuāls
21.		n ^v i:n ^v a:m ^v	zīdāinis

1. jautājums. Aizpildiet tukšās vietas! **(9 punkti)** Paskaidrojiet Jūsu risinājumu! **(10 punkti)**

2. jautājums. Balstoties tikai uz uzdevumā dotajiem piemēriem, nav iespējams noteikt precīzo pierakstu vārdam, ko izrunā kā [o:l^vən^v] *dzēriens*. Kāpēc? **(1 punkts)**

¹Īru valoda ir indoeiropiešu saimes ķeltu grupas valoda. Tā ir viena no divām oficiālajām valodām Īrijas Republikā, kur tā ir dzimtā valoda aptuveni 75,000 cilvēku.

Kols pēc patskaņa apzīmē tā garumu. Simboli ^j un ^v pēc līdзкаņa norāda, ka to izrunā ar piepaceltu, attiecīgi, mēles galiņu un mēles pakāļējo daļu.

ə ir īpašs (tā sauktais neitrālais) īru valodas patskanis.

2. uzdevums (20 punkti). Jauktā secībā doti trīs vārdi kvenjas² un četri — sindarīnu² valodā, pierakstīti tengvaru² rakstības sistēmā un latīņu alfabētā, kā arī to tulkojumi latviešu valodā.

(1)	᠘ᠢ	<i>lō</i>	straume
(2)	ᠷᠢᠶᠢᠭᠢ	<i>tarias</i>	grūtība
(3)	ᠰᠢᠵᠢᠰᠢ	<i>Túrosto</i>	Lielais Cietoksnis
(4)	ᠨᠢᠨ	<i>nion</i>	bite
(5)	ᠰᠢᠨᠠᠨ	<i>sarnas</i>	akmens pilskalns
(6)	ᠰᠤᠯᠫᠠᠨᠢ	<i>sulpane</i>	viņš laka
(7)	ᠠᠮᠷᠠᠨ	<i>amrân</i>	Austrumi

1. jautājums. Noskaidrojiet, pie kuras valodas pieder katrs no vārdiem! (5 punkti)

2. jautājums. Pierakstiet latīņu alfabētā un norādiet, pie kuras valodas pieder sekojošie vārdi! Ja Jūs uzskatāt, ka kādā no gadījumiem nav iespējams atbildēt viennozīmīgi, paskaidrojiet, kāpēc, un norādiet iespējamās variantus! (6 punkti)

- (8) ᠰᠢᠵᠢ 'kāja'
- (9) ᠶᠢᠭᠢ 'Arosa (upes nosaukums)'
- (10) ᠨᠢᠨ 'sev'
- (11) ᠰᠤᠯᠫᠠᠨᠢ 'smalkie milti'

3. jautājums. Pierakstiet sekojošos vārdus tengvaru rakstības sistēmā! (4 punkti)

- (12) *olos* 'vīzija' (kvenja)
- (13) *estel* 'cerība' (sindarīns)

4. jautājums. Kā atšķiras kvenjas un sindarīnu valodas pieraksts? (5 punkti)

²Kvenja un sindarīns (jeb sindarīnu valoda) ir divas elfu saimes valodas, kuras izgudroja angļu rakstnieks Dž. R. R. Tolkīns (1892-1973). Savām valodām Tolkīns izstrādāja vairākas rakstības sistēmas, t.sk. tengvaru, kā arī veidus, kā šīs valodas pierakstīt ar latīņu burtiem.

Simboli ^ un ´ virs patskaņiem (pierakstā ar latīņu burtiem) apzīmē patskaņu garumu.

3. uzdevums (20 punkti).

Uzdevums pagaidām nav pieejams.

4. uzdevums (25 punkti). Doti vārdi abazīnu⁴ valodā un to tulkojumi latviešu valodā:

1. ħʃajid	mēs ejam šurp	11. sʃajd	?
2. sg'našəlwam	es neieju tur	12. dg'əmpšəd	?
3. dʃakwəld	viņš izgāja šurp	13. sg'ħwam	?
4. dʃapšid	viņš skatās šurp	14. dx'əd	?
5. sg'əmx'əd	es nenomierinājos	15. ħg'najwam	?
6. sg'nampšd	es neskatījos tur	16. ?	viņš ieiet tur
7. ħg'ʃamšəld	mēs neiegājām šurp	17. ?	viņš neizgāja šurp
8. dçrəd	viņš kiedza	18. ?	viņš nekliedz
9. sžid	es roku	19. ?	mēs rakām
10. ħg'pšwam	mēs neskatāmies	20. ?	es neskatījos šurp
		21. ?	viņš neraka

Jautājums. Aizpildiet tukšās vietas! (11 punkti) Paskaidrojiet Jūsu risinājumu! (14 punkti)

⁴Abazīnu valoda pieder pie Rietumkaukāzas valodu saimes abhāzu-abazīnu atzara. Tajā runā ap 50000 cilvēku Krievijā un Turcijā. **š, g', ʃ, x', ħ, ç** ir īpaši abazīnu līdzskaņi, **ə** — īpašs abazīnu patskaņis.

5. uzdevums (25 punkti).

Uzdevums pagaidām nav pieejams.

Uzdevumu komplekta sastādītāji pateicas Vladimiram Anufrijevam, Irinai Česnokovai, Mihailam Fjodoram Jerjominam, Jevgeņijam Kapituļskim, Šonitai Koroļovai, Annai Moskvinaī /Krievija/, Darjai Orlovai, Aleksejam Pegušovam, Natālijai Perkovai, Ilonai Prikulei, Maksimam Rebrovam, Artūram Semeņukam, Andrim Kārlim Straupeniekam-Brancim, Simonai Striževskai un Esterei Šeinkmanei par uzdevumu testēšanu.

Uzdevumu autori: Aleksejs Peguševs (1., 3. un 5. udz.), Aleksandrs Piperskis /Krievija/ (2. udz.) un Jakovs Testeļecs /Krievija/ (4. udz.)